

**Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет**

Кафедра сучасної української мови

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**Лінгвістика тексту
(вибіркова)**

**Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»
Спеціальність 035 Філологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Мова навчання українська**

Розробники: д.ф.н., проф. Руснак Н. О.

Профайл викладача (-ів)

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Pw8PiOgAAAAJ&hl=uk>

Контактний тел. 095-67-37-929

E-mail: n.rusnak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=5190>

Консультації

Очні консультації: вівторок з 13.00 до 14.00.

Онлайн-консультації: середа з 13.00 до 14.00.

Очні консультації: за попередньою домовленістю
(понеділок та четвер з 14.30 до 15.30).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Антропоцентрична наукова парадигма та іманентний розвиток мовознавства призвели до виокремлення такої одиниці лінгвістики, як *текст*, до формування наукової дисципліни *лінгвістики тексту*, науки інтегрального характеру. Текст як найскладніший об'єкт лінгвістики можна розглядати з різних поглядів. Багатогранність тексту дає змогу до його опису застосовувати різноманітні класифікації.

2. Мета навчальної дисципліни: виробити у студентів навички аналізу тексту за текстовими категоріями, за мовними рівнями, за функціонально-семантичними типами мовлення.

3. Пререквізити. Сучасна українська мова. Теорія літератури.

4. Результати навчання

знати: визначення тексту;

класифікації текстів;

функції текстів;

підходи до вивчення текстової структури;

визначення текстової одиниці.

вміти: аналізувати текст як ідейно-тематичну єдність;

аналізувати текст за текстовими категоріями;

аналізувати текст за мовними рівнями;

аналізувати авторське та персонаже мовлення;

аналізувати функціонально-семантичні типи мовлення.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах

ФК 12. Здатність чітко визначати й ідентифікувати мовознавчі напрями та школи; виокремлювати та кваліфікувати наукові проблеми в галузі лінгвістики.

Програмні результати навчання

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці/

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації)/

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 21. Аналізувати й порівнювати лінгвістичні явища в українській та слов'янських мовах, характеризувати основні проблеми; критично оцінювати отриману інформацію й предметно характеризувати досягнення мовознавців у

різних галузях лінгвістики, застосовувати отримані знання у власних лінгвістичних дослідженнях або при аналітичному реферуванні джерел.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	Лекції	Практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	16	14			90		Залік
Заочна	1	2	4	120	4	4			112		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Лаб	Інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретично-мовознавчі засади лінгвістичного аналізу тексту											
Тема 1. Лінгвістика тексту як мовознавча дисципліна.	15	2	2			11	15					15
Тема 2. Текст у різних наукових парадигмах	15	2	2			11	15	2				13
Тема 3. Термінологічна база лінгвістики тексту.	15	2	2			11	15					15
Тема 4. Різноманітні підходи до вивчення	15	2	2			11	15		2			13

тексту.												
Разом за ЗМ1	60	8	8			44	60	2	2			56
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Аналіз текстової структури за текстовими категоріями											
Тема 1. Текстові категорії зв'язності та цілісності.	15	2	2			11	15	1				14
Тема 2. Текстові категорії: інформативність, інтертекстуальність.	15	2	2			11	15	1				14
Тема 3. Текстові категорії: референтність, автосемантия уривків тексту, модальність.	15	2	2			11	15		1			14
Тема 4. Категорія членування тексту.	15	2				13	15		1			14
Разом за ЗМ 2	60	8	6			46	60	2	2			56
Усього годин	120	16	14			90	120	4	4			112

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

3.7. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Порівняльна характеристика усного і писемного тексту, художнього та фольклорного тексту.
2	Специфічні риси художніх текстів.
3	Особливості драматичних текстів
4	Специфіка ліричних текстів
5	Структурні одиниця усного і художнього текстів.
6	Категорія інформативності в різних типах текстів.
7	Структурні категорії тексту.
8	Змістовні категорії тексту.

9	Пресупозиція тексту.
10	Категорія континууму тексту.
11	Проспекція та ретроспекція тексту.
14	Текст, дискурс, мовлення: точки перетину.
15	Рівень тексту в мовній системі: прагматичний та когнітивний підходи.
16	Комунікативна ситуація як визначальний чинник тексту.
17	Автор, мовець, наратор: точки перетину.
18	Категорія образу автора.
19	Класифікація описів.
20	Структура роздумів.

6. Система контролю та оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

**Розподіл балів, які отримують студенти
(залік)**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

5.1.Базова (основна)

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник]. К. : Академія, 2004. 344 с.
2. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Наук. думка, 1992. 224 с.
3. Воробьева О.П. Текстовые категории и фактор адресата. Киев, 1992.
4. Голянич М.І. Внутрішня форма слова і художній текст : монографія. Івано-Франківськ : Плай, 1997. 178 с.
5. Голянич М.І., Іванишин Н.Я., Ріжко Р.Л., Стефурак Р.І. Лінгвістичний аналіз тексту : словник-довідник. Івано-Франківськ : Сімик, 2005. 392 с.
6. Гуйванюк Н.В. Слово – Речення – Текст: вибрані праці. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. 664 с.
7. Єщенко Т. Лінгвістичний аналіз тексту. Київ: Академія, 2009. 264 с.
8. Загнітко А.П. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум: [наук.-навч. посіб.]. Донецьк: ДонНУ, 2006. 289 с.

5.2.Допоміжна

1. Кононенко В.І. Мова. Культура. Стил: [зб. ст.]. К.; Івано-Франківськ, 2002. 460 с.
2. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 416 с.
3. Мельничайко В.Я. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: завдання і методи. *Теорія і практика лінгвістичного аналізу художнього тексту*. Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1997. С. 25–59.
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістикабтермінологічна енциклопедія. Полтава:Довкілля – К, 2006. 716 с

6. Інформаційні ресурси

1. Сусов И. П. Лингвистическая прагматика. Режим доступу: <http://www.fanread.net/book/11177678/?page=40>
2. Фефилов А. И. Введение в когнитологию. Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32989/1/55-332-338.pdf>
3. Сковронський Д. М. Теоретичне підґрунтя концепту «Соціальна

- держави». Режим доступу
<https://www.google.com.ua/webhp?sourceid=chromeinstant&ion>
4. Полтавець Ю. С. Типи паронімічної атракції в сучасній українській газетній періодиці. Режим доступу
<http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine21-7.pdf>
 5. Панасевич-Гнатюк І. С. Як «оживити» фразеологізм. Режим доступу URL : <http://shakespeare.zp.ua/texts.item.194/>
 6. Ніконова В. Г. Художні концепти в трагедіях Шекспіра: польова структура. Режим доступу:
http://medialing.spbu.ru/upload/files/file_1394712794_681.pdf
 7. Кедич Т. В. Індивідуально-авторські фразеологічні одиниці в романах П. Загребельного «Роксолана», «Я, Богдан». Режим доступу:
movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2007_2/16.pdf
 8. Ільченко О. А. Лексико-семантичні групи оказіональних сполучень слів у публіцистичному мовленні початку ХХІ століття. Режим доступу URL : <http://evartist.narod.ru/text12/09.htm>
 9. Гудков Д. Б. Прецедентные феномены в текстах политического дискурса. Режим доступу URL:
journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/viewFile/1729/1358